

Stajerc" izhaja vsaki
tisk, datiran z dnevom
nastajanja nedelje.

Priloga velja za Av-
strijo: za celo leto
10 kron, za Ogrsko
8 50 vin, za celo
letno: za Nemčijo stane
celo leto 6 kron, za
Rusko pa 8 kron;
drugo inozemstvo se
plača naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
številke se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ljubljani, gledališko po-
stlopje šte. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torker zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2 50
za 1/64 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuj v nedeljo dne 24. oktobra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Imagovito prodiranje nemško-avstrijskih čet v srce Srbije. — Bolgari
zasledili Istip in velik del Makedonije; vjeli so čez 3000 Srbov. —
Srbija odtrgana in osamljena. — Velikanski laški napadi izjalovljeni.
— Ruski protinapadi in ofenziva na zapadu zlomljena.

Srbija pred žalostnim, krvavim koncem! To bi se lahko glasilo napis zgodovine vojnih dogodkov zadnjega tedna. Napredovanje avstro-ogrskih in nemških čet pod vrhovnim poveljstvom feldmaršala Mackensena gre sistematično, brez prelazne dolednosti naprej. Premagane so najmočnejše utrjene visočine južno od Belgrada. Naše čete se približujejo Šabacu ter obvladujejo velik del plodovite doline Morave. Medtem pa so Bolgari nastopili, — z vsem svojim pravičnim starim sovraštvom, z masčevanja in drugim sramom! Nastopili so in pretrgali vse veze Srbije. Velik del oropane Makedonije je v bolgarskih rokah, Istip je zavzet, iz Niša so izgnali Srbi, — konec se približuje deželi kraljeve krvi. Zaslužena, opravičena je ta kazen! — Najvažnejše vendar ni. Kajti v tej vojni ne gre več za malo Srbijo in ednake države; gre se za bodočnost vse Evrope in skoraj celotnega sveta. Angleško tiranstvo, rusko nevarnost mora zdaj zatreti. In v trenutku, ko se združijo zmogovite armade Mackensena z bolgarskimi bojažljivimi četami ter s turško zvesto armado, — v tem trenutku je pot od Severnega morja pa do Konstantinopla, do Egipta in celo do Indije odprta. Avstro-Ogrska, Nemčija in Rusija zavazniki so potem gospodarji sveta. Za

to se gre danes! To je globoka misel svetovne vojne...

Glede vojnih dogodkov v ostalem ni mnogo povedati. Vojna proti Rusom in Angležem ter Francozom v zadnjih dneh položaja ni spremenila. O ofenzivi na zapadu se ne govori več in ruski protinapadi ne kažejo nobene odločilne sile. Pač pa so Italijani, ti najpogostejši naših sovražnikov, z naravnost velikansko porabo artiljerijskega materijala pričeli na vseh svojih frontah z napadi, ki jih je naša nepremagljiva južna straža zadušila v pravih rekah krvi. Naša zemlja ne bode nikdar italijanska!

V diplomatskem oziru se ni v zadnjem času ničesar zgodilo. Grška in Rumunija stojita doslej še vedno na svojem nepristranskem stališču. Seveda bode moralo kmalu do odločitve priti. Pa naj bode ta odločitev kakoršnakoli, — mi smo pripravljeni in zmage nam ne iztrga nikdo več iz rok!

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K. B. Dunaj, 16. oktobra. Uradno se danes razglasi:

Rusko bojišče. V pokrajini spodnjega Styra boreče se c. in kr. čete so sovražnika 20 kilometrov severno od Rafalovke zopet

iz več trdo branjenih postojank vrgle in en protinapad odbile.

Italijansko bojišče. V Tirolu bil je na severnem delu Altissima (južno-vzhodno Rive) en napad Italijanov odbit. V Dolomitih držala je sovražna artiljerija večerj prostora od Corte in Monte Piano pod živahnim ognjem. Na primorski fronti bili so posamezni oddelki doberdobske planote od italijanske težke artiljerije obstreljevani. Infanterijskih bojov ni bilo.

Južno-vzhodno bojišče. Napadi zavaznikov gredo naprej. V prostoru od Belgrada do prodirajoče avstro-ogrške čete prišle so v zasledovanju nasprotnika do naskočne oddaljenosti k Avala-utrdbam in so iztrgale Srbom močno zaščitene postojanke na visočinah južno od Vince. Ena naših divizij pobrala je na bojišču 800 mrtvih in težko ranjenih Srbov.

Bolgarske bojne sile priborile so si med Negotinom in Strumico na mnogih točkah prehod čez obmejno gorovje. Vzhodne utrdbe od Zajecarja so zavzete.

Nomestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K. B. Berlin, 16. oktobra (W. B.). Iz velikega glavnega stana se poroča: Armada Hindenburga. Neki ruski

Schicht-Perilo — Bojno-perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom »Ženska hvala«. Perilo tedaj daljše kakor obično. Samo malo mila — najboljši Schichtovo milo znamke »Jelen« — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi. Prištedjuje posel, čas, denar in milo.

Ominol je najboljši sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

461

Dobiva se povsodi!

Dobiva se povsodi!

sunek zapadno Dünaburga se je izjalovil. severno-zapadno od Wesselowa bila sta dva napada po našem artiljerijskem ognju v kali zadušena. Popoldne in ponoči v tej pokrajini zopet poskušeni napadi bili so odbiti. Vjeli smo pri temu 1 oficirja in 444 mož ter zaplenili 1 strojno puško. Tudi severno vzhodno in južno od Smorgona so Rusi opetovano napadli, bili so povsod nazaj vrženi.

Balkansko bojišče. Armade Mackensena so v nadaljnjem napredovanju. Južno od Semendrije vzeli smo v naskoku goro Vranovo, vzhodno od Požarevaca pa kraj Smoljinac.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 17. oktobra. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Ob potoku Korminu in ob spodnjem Styru napravili sovražnik vrsto, ljutih napadov. Pri Kulikowici, Nowo-Sielskem in Rafalowki se še borimo. Na vseh točkah bil je sovražnik že včeraj zvečer krvavo zavržen; njegove izgube so velike. Ob Korminu izpraznil je v polnem razpustu bojišče in zapustil puške ter orožje. Tudi ob zgornji Scezari stoječe c. in kr. bojne sile odbile so ruski napad.

Italijansko bojišče. Ob Sočini fronti razvili so Italijani zopet živahnejše delovanje. Prišlo je tudi včeraj zvečer v severno-zapadnem oddelku doberdobske planote do ljutih bojov. Močna italijanska infanterija napadla je zopet naše tamošnje postojanke, prišla deloma do blizo naših obramb in bila konečno pod težkimi izgubami nazaj prepešana. Drugače na Primorskem in Tirolskem le topovski boji.

Južno-vzhodno bojišče. V Avala-pokrajini premagane srbske divizije umikajo se na obeh straneh proti jugu vodeče ceste nazaj. Naše čete nahajajo se v napadu na še severno Ralje stoječe sovražne oddelke. Tudi v Mačvi bil je nasprotnik k nazadovanju prisiljen. Na obeh straneh spodnje Morave pridobile so nemške divizije zopet na prostoru.

Bolgari zaseli so visočine Muslin-Perčina in Babin Zuba; bolj južno silijo čez Egri-Palanka naprej. Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka. K.-B. Berlin, 18. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Napad južno od Rige napreduje dobro. Vjeli smo 280 mož. Ruski napadi zapadno Jakobstadta bili so zavrženi. Zapadno od Illuxta osvojili smo si v okoli 3 km fronti širokosti sovražne postojanke. Bolj južno do pokrajine od Smorgona bili so večkratni, z močnimi silami pričeti ruski sukni pod močnimi izgubami za nasprotnika zavrženi. Vjeli smo 2 oficirja in 175 mož.

Armada princa Leopolda bavarskega. En ruski napad na obeh straneh železnice Ljahoviče-Baranoviče se je 400 metrov pred našo fronto v ognju izjalovil.

Armada Linsingen. Ob reki Styru od Rafalowke do Kulikowice so se zopetni krajevni boji razvili.

Nemško uradno poročilo od nedelje. K.-B. Berlin, 18. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Vzhodno od Mitave vrgle so naše čete nasprotnika iz njegovih postojank. Severno in severno vzhodno od Gr. Eckau bili so Rusi do čez Missee nazaj potisnjeni. Pustili so 6 oficirjev in čez 1000 mož vjetih v naši roki. Pred Dünaburgom bili so močni ruski napadi deloma v bližinskih bojih povsod zavrženi.

Armada Linsingen. Rusi so bili tudi pri Melezycsu čez Styru vrženi. Poskusi napadov pri Korminu so se izjalovili.

Balkansko bojišče. Na obeh straneh železnice Belgrad-Palanka zavzeli smo Petrovgrob in obvladujočo goro Avala ter Veliki Kamjen in visočine južno od Ripoteka (ob Donavi). Visočinska pokrajina južno od Belgrada je tedaj v naši roki. Armada generala Gallwitzja vrgla je sovražnika od Podunavlje za Ravljo (južno-zapadno od Semendrije) in iz visotin pri Sapiniter Makeju.

Armada bolgarskega generala Bojadjeva izsilila si je prehod čez spodnji Timok in je naskočila 1198 metrov visoko goro Glogovico vzhodno Knjaževaca; pri temu je zaplenila 8 topov in vjela 200 Srbov. Tudi

v smeri proti Pirotu prodirle so bolgarske čete še naprej.

Armada skupine Mackensena zaplenila je doslej 68 srbskih topov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 18. oktobra. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Ob potoku Korminu in ob spodnjem Styru napravili sovražnik vrsto, ljutih napadov. Pri Kulikowici, Nowo-Sielskem in Rafalowki se še borimo. Na vseh točkah bil je sovražnik že včeraj zvečer krvavo zavržen; njegove izgube so velike. Ob Korminu izpraznil je v polnem razpustu bojišče in zapustil puške ter orožje. Tudi ob zgornji Scezari stoječe c. in kr. bojne sile odbile so ruski napad.

Italijansko bojišče. Ob Sočini fronti razvili so Italijani zopet živahnejše delovanje. Prišlo je tudi včeraj zvečer v severno-zapadnem oddelku doberdobske planote do ljutih bojov. Močna italijanska infanterija napadla je zopet naše tamošnje postojanke, prišla deloma do blizo naših obramb in bila konečno pod težkimi izgubami nazaj prepešana. Drugače na Primorskem in Tirolskem le topovski boji.

Južno-vzhodno bojišče. V Avala-pokrajini premagane srbske divizije umikajo se na obeh straneh proti jugu vodeče ceste nazaj. Naše čete nahajajo se v napadu na še severno Ralje stoječe sovražne oddelke. Tudi v Mačvi bil je nasprotnik k nazadovanju prisiljen. Na obeh straneh spodnje Morave pridobile so nemške divizije zopet na prostoru.

Bolgari zaseli so visočine Muslin-Perčina in Babin Zuba; bolj južno silijo čez Egri-Palanka naprej. Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka. K.-B. Berlin, 18. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Napad južno od Rige napreduje dobro. Vjeli smo 280 mož. Ruski napadi zapadno Jakobstadta bili so zavrženi. Zapadno od Illuxta osvojili smo si v okoli 3 km fronti širokosti sovražne postojanke. Bolj južno do pokrajine od Smorgona bili so večkratni, z močnimi silami pričeti ruski sukni pod močnimi izgubami za nasprotnika zavrženi. Vjeli smo 2 oficirja in 175 mož.

Armada princa Leopolda bavarskega. En ruski napad na obeh straneh železnice Ljahoviče-Baranoviče se je 400 metrov pred našo fronto v ognju izjalovil.

Armada Linsingen. Ob reki Styru od Rafalowke do Kulikowice so se zopetni krajevni boji razvili.

Balkansko bojišče. V Mačvi pričenja se sovražnik umikati. V visočinski pokrajini južno od Belgrada so naše čete v napredovanju proti Cvetkov-Grobu in kraju V. čin. Južno-vzhodno od Požarevaca zavzeli smo M. Crnice in Poževac. — Bolgarske čete zaslede so visočine Muslin-Perčina in Babin-Zuba. Bolj južno silijo čez Egri-Palanka naprej.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

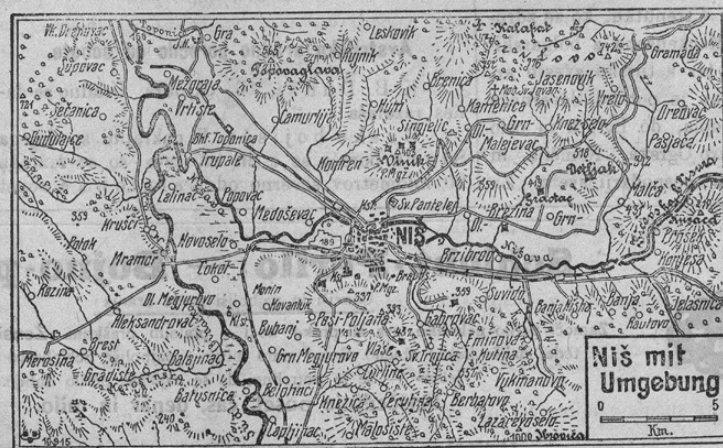
K.-B. Dunaj, 19. oktobra. — Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Rusi so včeraj svoje napade v močvirnatih in gozdni pokrajini njegja Styra nadaljevali. Pri severno-zapadno od Derazne ležeči vasi Boguslawka nas skočil je sovražnik trikrat brezuspešno postojanko neke honvedske divizije; bil je z ognjem in v bližinskem boju v beg pogan in je pustil 3 oficirje, čez 500 mož in 2 strojni puške v naši roki. Tudi neka čez Kulikowice prodirajoča ruska divizija bila je zopet na vzhodni breg nazaj pognana. V pokrajini pri Czartoryski zavzel je sovražnik na nekaterih točkah zapadni breg reke Styru. Tam se še borimo. Severno od Rafalowke napadli so Rusi istotako z močnimi silami; bili so zavrženi, pri čemur smo 100 mož vjeli.

Italijansko bojišče. Boji ob Sočini fronti se razširjajo. Včeraj popoldne pričel je proti našim postojankam na Krnu, pri tolminskem mostiču in doberdobski planoti močni sovražni topovski ogenj, ki je trajal z veliko ljutostjo do večernih ur, deloma pa tudi v noč. Pod varstvom tega ognja pričela je italijanska infanterija na raznih točkah z napadom. Na Krnu, na Mrzlem vrhu in pred postojankami tolminskega mostičja izjavili so se vsi sovražnikovi napadali poskusi v ognju naše infanterije, strojnih pušk in stanskih topov. Sovražna infanterija je zbežala, kjer je bila prijeta, pod najtežjimi izgubami v svoje jarko nazaj. Deloma je samo „avantila“ vpila, breg da bi svoje obrambe zapustila. Neki proti Monte Sabotino naperjeni napad in več močnih sunkov proti postojankam pri Peteanu, za katere se že več dni hudo borimo, bil je istotako zavržen. Na Koroškem in Tirolskem vlada nadalje živahno sovražno artiljerijsko delovanje.

Južno-vzhodno bojišče. Napadi zavezniških armad napredovali so tudi včeraj povsod. Mačva je večidel v naši lasti. Na obeh straneh izliva Kolubare prevožena c. in kr. čete vzele so ob polnočni mesto Obrenovac in južno-vzhodne visočine. Od Belgrada južno prodirajoče zavezniške bojne sile prišle so v zasledovanje sovražnika čez Ripanj. Neka avstro-ograska kolona vzela je z bajonetnim naskokom „ci-

Niš in okolica.

mesto v svoji lasti. Danes šteje Niš 28.000 prebivalcev. Kakor vse kaže, ne bode dolgo več v srbski roki.

Prinašamo danes zemljevid srbskega mesta Niš in okolice. Niš je zdaj glavno mesto Srbije in je bil v zadnjem času močno z modernimi utrdbami obdan. V strategičnem oziru je Niš jako važen, ker obvladuje ceste v Makedonijo in Bolgarijo ter k Timoku in Donavi. Mesto in okolica je bilo staro bojišče med Turki, Ogri, Avstrijci in Srbi. Šele od leta 1878 imajo Srbi to

ansko goro" južno od Grocke in se je raztezala z na obeh straneh spodnje Morave po vsej dolini, prodirajočimi nemškimi divizijami. V 14 dnevih bojnih od Grocka in za postojanke severno-zapadno od Avala vjele so naše čete 5 srbskih oficirjev in 2000 mož. Bolgari odvzeli so sovražniku prvo utrjeno linijo vzhodno od Pirota in so se vrnili do pokrajine od Vranja. Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 19. oktobra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča: Armada Hindenburga. Južno od naše čete v naskoku vzele več ruskih postojank in dosegle Duno vzhodno od Borovitza. Vjeli smo 1 oficirja, 240 mož in 240 strojnih pušk. Neki ruski napad severno-zapadno Jakobstadta bil je zavržen. V pokrajini od Smolwy uničil je eden naših bojnih letal neko francosko letalo, katerega je vodil ruski državni kapitan in ki je bilo oboroženo s angleško strojno puško. Armada Linsingen. Včeraj poročani boji ob Styru se za nas ugodno razvijajo. Balkansko bojišče. Pri armadni skupini Mackensena je armada generala Kobergerja z avstro-ogrske četami mesto Obrenovac zavzela. Južno od Beograda dosegle naše nemške in avstro-ogrske čete po boju visoko vzhodno od Vraniča, južno od Ripanja in južno od Grocke ob Donavi. Armada generala Gallwiza priobila si je z desnim krilom pokrajino zapadno od Sevrne ter kraje odanji in Mala Krma. Visočinska pokrajina pri Lučici ter južno in vzhodno od Boževaca do Misljenovaca smo sovražniku iztrgali. Armada generala Bojadjefa vsilila je proti Zaječarju, Knjaževacu in čez novo ter naprej proti kotlju od Pirota. Druge bolgarske čete so zavzele ranje v zgornji liniji Morave ter so bolj južno linijo Egri-Palanka in Stip že prekoračile. Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 20. oktobra. Uradno se poroča: Rusko bojišče. V pokrajini od Kolki traja so boji tudi včeraj, brez da bi prišlo do spremembe splošnega položaja. Ob Putilovki zaplenil je del inf. reg. 49 pri demolanju nekakega ruskega pancerkega vlaka, katerega lokomotiva je bila par sto korakov pred našo postojanko od granate polno zadeta, dve strojni puški, mnogo japonskega ročnega orožja, mnogo streliva in vojnega materiala. Italijansko bojišče. Močni artiljejski ogenj proti našim postojankam ob Sočini traja tudi včeraj celi dan. Proti doberdovski planoti postal je popoldne še intenzivnejši. Italijanska infanterija napadla je v pokrajini Krna proti toliminskemu mostičju, proti Monte Sabotino, Monte San Michele in vzhodno od Vermegliana; bila je par stovisoč od velikimi izgubami nazaj vržena. Tudi na tirolski fronti prišlo je včeraj do večjih bojov. Pri Tre-Sassi in na visoki planoti Wielgerenth odbile so naše čete po dva napada. Pri Tre-Sassi prišlo je deloma do ročnih bojov. V Judikariji, kjer razvija sovražnik v zadnjem času istotako višje delovanje, so se naši naprejši potisnjeni oddelki na glavno bojno črto nazaj potegnili. Južno-vzhodno bojišče. V Mačvi

vsiljene avstro-ogrske čete približujejo se Šabacu. Pri Ripanju in južno-vzhodno od Grocka vrgli smo sovražnika iz močno zasedene visočinske postojanke. Nemške bojne sile priobile so si južno od Semendrije prehod čez spodnjo Raljo in so pridobile južno-vzhodno od Požarevaca v smeri na Petrovac zopet na prostoru. Bolgari iztrgali so sovražniku njegove močne postojanke na Sultan-Tepe južno-zapadno od Egri-Palanke. Prodirajoči proti Kumanovem vjeli so 2000 Srbov in zaplenili 12 topov. Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 20. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča: Armada Hindenburga. Severno-vzhodno in severno-zapadno od Mitave so naše čete zopet napredovale. Vzeli smo več sovražnih postojank. Armada Linsingen. Krajevni boji ob Styru trajajo naprej. Balkansko bojišče. Avstro-ogrske čete prodirajo proti Šabacu. Južno od Ripanja so se pričeli nadaljni boji. Južno od Lučice (Boževaca) bil je sovražnik zopet vržen. Bolgarske čete prišle so s hitrim nastopom v last Sultan Tepe; vjele so pri prodiranju na Kumanovo 2000 Srbov ter zaplenile 12 topov. Vrhovno armadno vodstvo.

Srbija prosila za mir.

Bolgarski listi poročajo: Par tednov pred novo veliko avstrijsko-nemško ofenzivo se je Srbija obrnila na Dunaj s prošnjo, naj bi se sklenil poseben mir. Od avstrijske in nemške strani pa se je odgovorilo Srbiji, da je mogoče le na sledečem temelju: Srbija naj odstopi Bolgariji brez-pogojno in takoj celo Makedonijo, sklene zvezo z osrednjima velesilama, kateri ji garantirata, da dobi Srbija dohod na Jadransko morje. Srbija ni teh ponudb sprejela in Avstrija in Nemčija sta na to pričeli z ofenzivo. (Ta vest ni uradno potrjena! Op. ur)

Italija napovedala Bolgarski vojno.

K.-B. Rim, 19. oktobra. Agenzia Stefani poroča: Ker je Bolgarska pričela sovražnosti proti Srbiji, se zvezala s sovražniki Italije in se bori proti njenim zaveznikom, je italijanska vlada na povelje kralja izjavila, da obstoji med Italijo in Bolgarijo vojno stanje.

Kako je bila vzeta gora Avala.

Vojni poročevalci poročajo z dne 17. t. m.: Po krvavi predaji Beograda in ko so bile izpraznjene višine južno od mesta, so Srbi mislili da se bodo lahko na gori Avala močno branili. Gora je tvorila tretjo obrambno črto. Utrjevali so jo več mesecev. Zgradbe iz betona so se raztezale na gori v treh do štirih vrstah ena za drugo. Žične ograje, jame, mine so tvorile skoraj nepremagljive ovire. A vse ni nič pomagalo. Z drznim velikopoteznim napadom sta nižjeavstrijska polka št. 49 in 84 vdrla s severa v postojanko Avala in sta vzela vrh 515. Z zahoda so vzele nemške čete glavni greben. Srbi, ki jim je bilo zopet zapovedano, naj se drže do zadnjega moža, in ki so imeli pripravljene močne rezerve, so se borili z obupno trdnostjo. Bili so se boji z bajonetmi, ki spadajo med najdivješe, kar jih je videla sedanja voj-

ska. Naši vojaki so vdrl v kritja. Istočasno so naskočile avstrijske čete postojanke na Velkem Kamnu in pri viš ni Pasuljište, ki je tudi močno utrjena. V postojanki Pasuljište so bili vsi Srbi pobiti ali pa ranjeni. Neranjen ni bil vjet nihče. Bolgari v Istipu in Radovištu. K.-B. Sofija, 19. oktobra. Agence Telegraphique Bulgare poroča: Bolgarske čete so dospele v makedonsko mesto Stip (Istip) in Radovište.

* * *

Z zasedanjem teh dveh mest so Bolgari napravili velik korak v osvoboditev Makedonije. Mesto Istip je v političnem oziru jako važno. Stip ali Istip (tudi Istip) je že iz prve balkanske vojne znano. Mesto je bilo dne 27. oktobra 1912 od srbske druge armade, pomešano z deli bolgarske zapadne armade zavzeto. Istip leži na južno-zapadnem robu vojaško velevažnega Ovcjega polja, ki se raztezuje od Kraljeve pa do Vardarja. V prvi in drugi balkanski vojni bilo je Ovcje polje hudo bojišče. Zdaj so je Bolgari zavzeli in upati je, da ne pride nikdar več v srbske roke.

Obramba dr. Dumbe.

K.-B. München, 18. oktobra. „Münchener Zeitung“ objavlja o pismu avstrijskega veleposlanika dr. Dumbe državnemu tajniku Lansingu: Ker avstrijski veleposlanik v Vašingtonu že več mesecev sploh ni mogel zasebno občevati s svojo vlado, med tem ko smejo naši sovražniki brez cenzure tajno brzojavljati, mi je Vaše ministerstvo zdaj dovolilo, da smem po nemškem veleposlaništvu občevati s svojo vlado, a le v toliko, da poprosim za dopust, da morem pojasniti svoje stališče svoji vladi. Ni mi dovoljeno obvestiti svoje vlade, da sem se kdaj pregrešil proti postavi dežele, kjer sem nameščen ali da sem se kdaj pregrešil proti gostoljubnosti. Moja zaupna brzojavka moji vladi po Vašem cenzorju ni bila dopuščena, a na čuden način je bilo o njej obveščeno ameriško časopisje, ki je vsebino objavilo. Obveščam Vas, zakaj sem poslal pismo avstrijskemu zunanjemu uradu po gospodu Archibald. Moja vlada mi je zapovedala, naj opozorim tu bivajoče rojake na § 327 naše vojaške kazenske postave, po katerem se udeležba pri izdelovanju municije za sovražno deželo težko, v okolnostih celo s smrtjo kaznuje. Moja vlada je sodila, da morajo kazati njeni v Ameriki živeči državljani tisto zavest dolžnosti, kakor doma. Če ne morejo domov, da se vojskujejo proti sovražniku, se mora najmanj zahtevati, da ne delajo sovražniku v korist tako, da pomagajo izdelovati orožje za usmrčenje svojih bratov. Moja vlada me je zato poučila, naj s primernimi sredstvi obvarujem svoje rojake, da ne bodo zakrivali zločina. Ko ste objavili tožbo proti meni, nisem še sploh imel kake prilike, da bi bil izvedel navodil svoje vlade in tudi nisem nameraval kaj storiti, kar bi nasprotovale ameriškim postavam in o načelu gostoljubnosti. Predlagal sem le svojem zunanjemu uradu, da se izda oklic našim rojakom v municijskih tvornicah, kjer delajo in v časopisih, ki jih čitajo, in da se ustanove posredovalnice, ki preskrbe delo tistim rojakom, ki bi vsled oklica popustili delo v municijskih tvornicah. Zahteval sem vsoto 60.000 mark. Mala visokost te vsote kaže, kaj da je na „zaroti“, obsegajočo celo Ameriko, ki ste me jo obdolžili pri moji vladi, ne da bi bili mene prej vprašali, dasi ni bil še sploh za to propagando izdan niti vinar. Glede na očitjanja, da sem poslal pismo po Američanu

KO KUPIŠ TI, ODPRI OČI!

je vpisani besedni znak firme dr. Oetker. V katerem času bi se zamoglo to besedo pač bolj opravičeno vsakomur v spomin poklicati, kakor sedaj, ko se razmere porabi, ponujati manjvredno in je gospodinja prisiljena, vzeti marsikdaj manjvredno, ker boljšega ni dobiti. V enem oziru pa ji ni treba nič manjvrednega vzeti, ker se najboljšo v zadostni meri izdeluje, namreč pri nakupu praška za pecivo; z nasprotnimi trditvami se hoče občinstvo le prevarati. Dr. Oetkerja prašek za peči se dobi povsod; je in ostane najboljši in se je kot tak v preteklih vojnih mesecih najboljše obnesel. Zahteva naj se v lastnem interesu, da se dobi le pristni dr. Oetkerjev prašek za peči; vedno naj si zapomni, da zahvali ime Oetker svoje svetovno znanje izdelovanju najboljšega praška za peči skozi več kakor 20 let. Torej še enkrat:

Ko kupiš ti, odpri oči!

Archibald, moram opozoriti ponovno na žalostne razmere, v kakšnem žalostnem stanju se nahajajo tu zastopniki tistih dežel, ki se vojskujejo z zavezniki, v sled postopanja Vaše vlade. Nimamo prilike, da bi brzojavili po kablju, ki se ga lahko sovražniki brez cenzure svobodno poslužujejo. Zvezani smo lahko le s svojo vlado z brezžičnimi brzojavi, ki jih pa tudi Vaša cenzura vrača.

(To pismo mora iti Angležem prijaznim Amerikancem pač hudo v nos! Op. ur.)

Ponesrečena angleško-francoska ofenziva.

Kakor znano, so pred par tedni francosko-angleške armade poskusile z naravnost velikanskim naporom razbiti trdno fronto Nemcev v Franciji in Flandriji. Posrečilo se jim to ni. Nemška fronta je kakor nerazrušljiva pečina, ob kateri se vsi sovražni valovi razpršijo. Ta železna nemška fronta sredi v sovražni deželi ostala je po ofenzivi skoraj docela nespremenjena, medtem ko so imeli nasprotniki velikanske izgube. Francozi in Angleži so porabili za ta napad vsa sredstva. Dokaz temu je neko francosko armadno povelje, ki pravi: „Za napad (proti nemški fronti) je določeno: 35 divizij pod generalom de Castelnau, 18 divizij pod generalom Foch, 13 angleških divizij in 15 kavalerijskih divizij (m. nj. 5 angleških); poleg tega je bilo za napad pripravljenih: 12 infanterijskih divizij in vsa belgijska armada“. Te velikanske bitke se je udeležilo torej tri četrtine vseh francoskih bojnih sil. Imela je pa bojna sila 2000 težkih in 3000 lahkih topov ter mnogo več streliva, nego začetkom vojne. In uspeh? Nič!! Prav nič niso dosegli Francozi in Angleži. Cele gromade mrličev so imeli in nazaj so bili vrženi. Ta zavržena sovražnikova ofenziva je pač dokaz, da je nemška bojna sila nepremagljiva.

Angleške izgube pri Dardanelah.

K.-B. Paris, 16. oktobra. List „New-York Herald“ poroča iz Londona: Državni podtajnik Tenant izjavil je v zbornici, da so angleške izgube pri Dardanelah od 9. oktobra t. l. znašale 96.892 mož, ki se na sledeči način sestavijo:

1185 oficirjev in 17.772 vojakov mrtvih; 2.632 oficirjev in 66.220 vojakov ranjenih; 383 oficirjev in 5707 mož izgubljenih.

(To so pač ogromne izgube, katerim ne stoji prav noben uspeh nasproti. Angleži se bodo morali navaditi, da vodijo vojne s lastnimi ljudmi, ne pa, kakor doslej, s tujimi! Op. ur.)

Sedem sovražnih parnikov v dveh tednih potopljenih.

K.-B. Atene, 17. oktobra. V zadnjih dneh so avstro-ogrski in nemški podmorski čolni sledeče parnike skupne vsebine 27.000 ton potopili:

Angleške parnike „Hayden“ (4000 ton), „Sailor Prince“ (3144 ton), „Halicones“ (5093 ton), „Torpwood“ (3184 ton), „Apollo“ (3774 ton), nadalje angleški tank-parnik „H. C. Henry“ (4219 ton) z oljem v Lemnos, konečno pa še italijanski parnik „Cirene“ (3236 ton).

Misel ni zavrnuti, da so ogromne parniške izgube, ki so jih imeli nasprotniki v zadnjih tednih, pravi vzrok za poročano vstavljenje izkrcevanja čet v Saloniku. (Bržkone so torej naši in nemški podmorski čolni sovražnikom dokazali, da tako lahko ne bodo šlo z zahrbtnim napadom preko Grške. Naši in nemški podmorski čolni so — povsod! Op. ur.)

Podpišite vojno posojilo!

Zopet hiti klic po deželi: Pridite z Vašim denarjem, zaslužkom ali prihrankom, prepustite ga na posodo domovini v njenem boju za obstanek. Že se nagiba palma zmage k nam; globoko v njegovo deželo so pognali na severu težko zadetega nasprotnika in navali italijanskega izdajalca se krvavo razbijajo ob železnem zidu naših neumornih bojevnikov. In nič ni korenjakom preveč; z močjo in silo so na novo prodrli na Balkanu, da ponesejo na vse strani svoj zmagoviti prapor. Kaka odločna volja, kako junaštvo, kako domoljubje, polno trpljenja, navdaja srca teh nepremagljivih boriteljev!

Nikogar ne sme biti, ki bi hotel zaostati za drugimi. Tudi tukaj v deželi ne, ki nam kaže po bojnem tršču nemoteno vsakdanjo prizadevno življensko sliko. Takaj ustvarjajte Vi, ki ste izključeni od orožja, z bojno pripravo mirovnega dela, kar od Vas zahteva čas bojeve sile. Nobeno kolesce naj ne miruje, to je Vaša želja. Nobeden mlin naj ne potihne, je Vaša vsakdanja prošnja. Naše orožje naj bo sovražniku grozno in še groznejše, je Vaša volja. In našim ljubim zunaj na bojnem polju, utrujenim in bolanim tu v deželi naj bi bilo vse usojeno, kar jim more ustvariti delo ljubavi, je Vaša molitev.

Po konci! Ničesar ne manjka in tudi v bodoče ne bo manjkalo! S počrtnovalno srčnostjo in radostnim domoljubjem ste nudili dosedaj vse, kar je zahtevala domovina. Storite to vnovič! Še počivajo v deželi zakladi, kakor bi bili prihranjeni za dokončanje zmagoslavnega započeta. Poglejte v Vaše omare in predale in spraznite jih srčno, saj je Vaše srce polno počrtnovalne ljubezni.

Bogato nas je obdarila letos zemlja z zlatimi sadovi. Izstradati nas ne more nikdo! V naši lastni moči sloni naša sreča in naša zmaga. Vi poljedelci tam zunaj na Vaših zalih dvorcih in posevstvih, Vaše delo je bilo blagoslovljeno in vrednot donosa Vaše zemlje je zelo narasla. Naj pride do Vas domovine tretji klic! Glejte, Vaša polja so na novo obdelana, nobeno konjsko kopito jih ne bo razteptalo, noben sovražni izstrelek jih preril. Skrbno zavarovano in dobro čuvano pričakuje sveže seme svojega časa, ko bo vzkliko k sadu, zagledalo solnce srečnejšega časa.

Čajte to Vi vsi, katerih se tiče! Končna zmaga bo naša. Podpišite vojno posojilo, da jo venčate in obdržite!

Delcassé.

Francoski zunanji minister Theophile Delcassé je odstopil. Bil je eden glavnih povzročiteljev in najhujših bujskačev za sedanjostvo vojno. Vzrok njegovega odstopa ni popolnoma znan. Pravijo, da je bil odločni nasprotnik

Theophile Delcassé

izkrcevanja zaveznikov čet v Saloniku, ker je hotel grško nepristranost varovati. Na vsak način je odstop Delcasséja dokaz, da vodilni moške v taboru naših sovražnikov čutijo konečni poraz. Mi bomo zmagali, zato — zapuščajte pri sovražnikih podgane potapljačico se ladjo...

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozorjamo špeharje nato in upamo, da se bodo živo udeleževali teh sejmov.

24 vojnih napovedb. Od izbruha vojne je doslej napovedalo 24 krat vojno i. s. l. Avstro-Ogrska na Srbijo dne 28. julija 1914. — 2. Nemčija na Rusijo dne 2. avgusta. — 3. Nemčija na Francosko dne 3. avgusta. — 4. Nemčija na Belgijo dne 3. avgusta. — 5. Anglija na Nemčijo dne 4. avgusta. — 6. Avstro-Ogrska na Rusijo dne 5. avgusta. — 7. Srbija na Nemčijo dne 5. avgusta. 8. Črnagora na Avstro-Ogrsko dne 7. avgusta. — 9. Francoska na Avstro-Ogrsko dne 12. avgusta. — 10. Anglija na Avstro-Ogrsko dne 13. avgusta. — 11. Črnagora na Nemčijo dne 12. avgusta. — 12. Japonska na Nemčijo dne 23. avgusta. — 13. Avstro-Ogrska na Japonsko dne 25. avgusta. — 14. Avstro-Ogrska na Belgijo dne 27. avgusta. — 15. Rusija na Turčijo dne 30. oktobra. — 16. Anglija na Turčijo dne 5. novembra. — 17. Francoska na Turčijo dne 6. novembra. — 18. Belgija na Turčijo dne 7. novembra. — 19. Italija na Avstro-Ogrsko dne 23. maja 1915. — 20. Italija na Turčijo dne 21. avgusta. — 21. Anglija na Bolgarijo dne 15. oktobra. — 22. Francoska na Bolgarijo dne 16. oktobra. — 23. Rusija na Bolgarijo dne 18. oktobra. — 24. Italija na Bolgarsko dne 10. oktobra. — Srbija Bolgarsko doslej ni vojne napovedala, ker jo je ta napadla in je torej vojna napoved nepotrebna. Tudi Srbija ni Bolgarski vojne napovedala, čeprav se že krvavo bijejo. Tudi Nemčiji še ni Italija vojne napovedala. Sploh je vojna napoved le formalna stvar.

Po junaški smrti odlikovana sta bila dva vrta koroska učitelja. Pred par tedni padla sta namreč na ruskem bojišču učitelj Oskar Moro iz Sel pri Borovljah in učitelj Engelbert Skočič iz Prevalja. Zdej je bila obema srebrna hrabrostna medalja podeljena.

Srbski prestolonaslednik kmalu vjet. Listi poročajo: Srbski prestolonaslednik Aleksander prišel bi bil pri zavzetju Belgrada kmalu v roke zaveznikov. V zadnjem trenutku poročilo se mu je še pobeogniti. Pri obupani branitvi Srbov ostal je do zadnje minute kot poveljnik v Belgradu. Šele ko so sovražne čete dospale v notranje mesta, mislil je na beg; komaj deset minut, predno je dospela na lice mesta ogrska horda, umaknil se je v družbi nekega višjega angleškega oficirja preteči nevarnosti. Več oficirjev njegovega štaba, ki so vodili ofenzivo ob donavski fronti, se ni moglo več rešiti. Bili so večinoma vjeti; le nekateri od njih so padli.

Zopet povodenj pri Celju. Iz Celja se poroča: Drugače na spodnjem Štajerskem solnčnati vinski mesec oktober prinesel nam je zopet mrz in dež. Savinja in Voglina sta zopet izstopili in mnogo potov, cest, travnikov, njiv ter polj preplovili. Voda vsilila je deloma že v kmetijske hiše in je na nekaterih travnikih podobna jezerom. Med prvo povodnjo in prvo polovico tega meseca bilo je premalo časa, da bi kmetje spravili zimsko zelenjavo, zelje, vohret itd. pod streho. Gotovo je druga povodenj zdej to zelenjavo popolnoma uničila. Skoraj nepoplačljive cene življenskih sredstev bodo torej bržkone še narasle.

Obesil se je iz neznanih vzrokov vinogradniški posestnik Klinger na Gaibergu pri Str. Križu ob Mariboru.

Poslanec — veleizdajalec. Iz Sarajeva se poroča: Bivši poslanik in odvetnik dr. Milan Srškić, sorodnik milijonarja Grigorije Jeltanova, je bil od vlade ekspatriiran in je njegovo premoženje zaplenjeno. Dr. Srškić se je v vojni proti Rusiji brez potrebe udal in živi sedaj čisto svobodno v hiši svojega svaka, srbskega poslanika dr. Spalajkovića v Peterburgu. Ekspatriiran je bil vsled tega, ker se mu je dokazalo, da se je nahajal v zvezi s sovražnikom.

Zaplenjena jajca. V Zagrebu so zaplenili pri trgovcu Ivanu Ogrizek 38.000 jajc, ki jih je nameraval odposlati iz Zagreba v Trst in Reko. Po drugih krajih stopa torej oblast držalcem prav občutno na prste.

Gromenje topov od italijanskega bojišča se čuje v zadnjem času prav pogostoma v ptujem kraju. Prav dobro se je čulo to gromenje v zadnjem času na višjih hribovih v Haložah, pa tudi v Ptuj na gradu „Ober-Pettau“ ter na „Panoramabergu“. Sicer se pa čuje to gromenje tudi na Srednjem Štajerskem, v Gradcu in drugje.

NESTLE-JEVA
MOKA ZA OTROKE
najboljša hrana za dojenčke, otroke, rekonvalescente po žlezočnih in črevnih boleznih se vedno dobi.
Poskusna doza in podučna zdravniška brošura o oskrbi otrok zastoji po Nestle's Kindermehl-Gesellschaft, Danaj 1, Eiberstrasse 49a. 365/1